

ਸਵ. ਸ. ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਮੋਗਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ' ਦਾ ਨੌਵਾਂ ਕਾਢ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ 'ਮੋਗਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ' 2004 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਸਥਾਨ, ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਾਰੇ 2004 ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਿਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਲੇਖਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਟ-ਸ਼ਾਟ ਦੇ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਮੋਗਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ

ਕਾਢ ਨੰ. 9

ਲੇਖਕ: ਸ. ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ

ਫੋਨ ਨੰ: 98143-71922

ਮੋਗਾ ਗਿੱਲ ਦਾ ਸੁੱਢਲਾ ਇਤਿਹਾਸ

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਧ ਪੁਰਸ਼ ਵਾਪਿਸ ਆਇਆ। ਉਦੋਂ ਉਹ ਸਿੱਧ ਪੁਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਡਰਾਉਣੇ ਪਸ਼ੂ ਵਾਂਗ ਖਰੂਵੀਂ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਟੱਟ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਸਿੱਧ ਪੁਰਸ਼ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਓ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੰਦਭਾਗਾ ਸਮਾਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੈਰਾੜ ਟੋਲਾ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਪਰ ਸਿੱਧ ਦੀ ਖਰੂਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਹੋਰ ਖਰੂਵੀਂ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗ ਬਰਸਾਉਣ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਖਰ ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਹੋਰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਰਲ ਗਈਆਂ। ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਬੱਸ ਇਕ ਹੀ ਰਟ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂ ਢਾਬ ਛੱਡ ਦਿਓ ਜਾਂ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੋ। ਬੈਰਾੜ ਨੇ ਹੱਥੋਂ ਬਾਜੀ ਜਾਂਦੀ ਵੇਖ ਲੜਨਾ ਹੀ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਇਸ ਢਾਬ 'ਤੇ ਘੁਮਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਚਲਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜ ਗਰਾਈਂ ਵਾਲੇ ਬਰਾੜ ਭਰਾ ਵੀ ਆ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਮਾਰ ਮਰਾਈ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਗਿੱਲਾਂ ਅਤੇ ਬੈਰਾੜਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਸਿੱਧ ਰਾਜਾ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ

ਗਿਆ ਸੀ। ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਰਾਜਾ ਸਿੱਧ ਪੀਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬੈਰਾੜ ਖਾੜਕੂ ਟੋਲੀ ਸੋਚੀ ਪੈ ਗਈ। ਦੂਜੀ ਗਿੱਲ ਢਾਣੀ ਖਿੱਲਰ ਗਈ ਸੀ। ਜਦ ਬੈਰਾੜਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਖਾਲੀ ਦਿੱਸਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬੈਰਾੜ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਰਾਜਾ ਪੀਰ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵੱਲ ਹੋ ਕੇ ਖੜ ਗਏ ਕਿ ਸਿੱਧ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕੋਈ ਭੈੜੀ ਬਦਦੁਆ ਨਾ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਰਾਜਾ ਪੀਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਬੈਰਾੜਾਂ ਨੂੰ ਚਰਨਾਂ ਵੱਲ ਖੜ੍ਹੇ ਤੱਕਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਬਚਨ ਬੋਲੇ ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਇਧਰ ਆਏ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਇਥੇ ਹੀ ਦਫਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਥੇ ਮੇਰੀ ਮਾਨਤਾ ਹੋਵੇ। ਗਿੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਇਥੇ ਮੇਰੀ ਮਿੱਟੀ ਕੱਢਣਗੀਆਂ। ਸੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਿੱਧ ਰਾਜਾ ਦੇ ਕਹੇ ਬਚਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਵਿਸਾਖ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਗਿੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਰਾਜਾ ਦੀ ਢਾਬ ਵਿਚੋਂ ਮਿੱਟੀ ਕੱਢਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਥੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਾਜਾ ਸਿੱਧ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਬੈਰਾੜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ 'ਰਾਜੇਆਣਾ' ਰੱਖਿਆ (ਪਿਛੇਤਰ ਵਿਚ ਆਣਾ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ - ਮਲਕੀਅਤ)। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇਤਰ ਵਿਚ ਆਲਾ ਜਾਂ ਵਾਲਾ, ਆਣਾ ਸ਼ਬਦ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਰਾਜਾ ਸਿੱਧ ਪੀਰ ਦੀ ਢਾਬ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਈ ਏਕੜਾਂ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ। ਗਿੱਲ ਖਾਨਦਾਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਜਤਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਗਿੱਲ ਰਾਜਾ ਸਿੱਧ ਪੀਰ ਸਾਡਾ ਸੀ ਇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਹੀਂ 1887 ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਿਕ 'ਜ਼ਮੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਵਾਹਦ ਰਾਜਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ 1994 ਵਿਚ ਇਕ ਸਕੂਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਚਲਦਾ)

“ਕਾਮਰੇਡ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ” ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ

ਕਾਮਰੇਡ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਕ ਵਧੀਆ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਚੰਗਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਹਰ ਵਕਤ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਉਸਦੀ ਬਹੁਤ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਤੇ ਆ ਕੇ ਪੂਰਾ ਪਿੰਡ ਉਹਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਆ ਖੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਮਰੇਡ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੱਬ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ।

ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਨਾਸਤਿਕ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪ ਤਾਂ ਕੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਖਿਚਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਪਿੰਡ ਕਾਮਰੇਡ ਦੇ ਵਧੀਆ ਸਖ਼ਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਹੀ ਆਖਦਾ ਹੈ,

“ਯਾਰ, ਇਸ ਬੰਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਆ।”

ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਦਸਵੀਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਰੁਝਾਨ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਣ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਖੇਤ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਿਆਈਂ 'ਚ ਸੀ। ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਮੋਟਰ ਤੇ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਾਮਰੇਡ ਵੀ ਇਕ ਦਿਨ ਸਵੱਥ ਨਾਲ ਉਥੇ ਨਹਾਉਣ ਆਇਆ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਵੀ ਡਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਪਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਕਾਮਰੇਡ ਨਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਡਰਦਾ ਡਰਦਾ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲੇ ਸੁਆਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹੇ ਨੂੰ ਕਾਮਰੇਡ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ, “ਬਜ਼ੁਰਗੋ! ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ।”

“ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਠੀਕ ਆ ਪਰ ਮੈਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਿਹੜੇ ਪਾਸਿਉਂ ਲੱਗਿਆ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਚਾਚਾ ਲੱਗਦਾ” ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਆਖਰ ਉਹ ਹੱਸ ਪਿਆ।

“ਸੋਰੀ, ਚਾਚਾ ਜੀ” ਮੈਂ ਗਲਤੀ ਮੰਨਦੇ ਕਿਹਾ।

“ਇਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪੀੜ੍ਹੀ 'ਚ ਘਾਟ ਏ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੇ। ਉਪਰੋਂ ਬੜਾ ਗਰਬ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਅੱਕਲ ਲਫੜਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਰਹਿੰਦੀ ਖੂੰਹਦੀ ਕਸਰ ਵੀ ਕੱਢੀ ਹੋਈ ਆ... ਉਪਰੋਂ ਆ ਸੋਰੀ”-ਸਿਰ ਜਿਹਾ ਮਾਰਦਾ ਕਾਮਰੇਡ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਆਉਣ ਲੱਗਾ।

ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਇਕ ਲਫੜ ਮੇਰੇ ਦਿਲ 'ਚ ਘਰ ਕਰ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੋਡੇ ਹੱਥ ਲਾਉਂਦਾ ਬੋਲਿਆ, “ਚਾਚਾ ਜੀ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੋੜਾ ਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।”

“ਅੱਛਾ! ਆਜਾ ਫੇਰ ਸ਼ੇਰਾ” ਆਖਦਾ ਉਹ ਮੰਜੇ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

“ਚਾਚਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਨਾਸਤਿਕ ਹੋ?” - ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਕੌਣ ਕਹਿੰਦਾ ਏ?”

“ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ” - ਮੈਂ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਕਿਹਾ।

“ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਏ? ਉਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਆਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਆ...”

“ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ...?”

“ਨਹੀਂ... ਮੈਂ ਨਾਸਤਿਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਸਤਿਕ ਹਨ। ਮੈਂ ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਪਰ ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ-ਸੜੀਆਂ ਪਰੋਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਜਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸਗੋਂ ਨਰਕ-ਸੁਰਗ ਦੇ ਡਰੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਬੱਸ ਇਹੀ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਭਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾਸਤਿਕ ਕਹੀ ਜਾਂਦੇ ਆ” - ਉਹ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ ਬਾਪੜਦਾ ਬੋਲਿਆ।

“ਕੀ ਰੱਬ ਨਹੀਂ ਆ...?” ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਉਹਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ...”

“ਕਿਉਂ?”

“ਕਿਉਂਕਿ, ਮੈਂ ਕਿਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਈ।”

“ਫੇਰ, ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਕੌਣ?” ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ... ਸਿਰਫ ਇਕ ਇਨਸਾਨ” - ਕਾਮਰੇਡ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜਿਹੀ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ।

“ਕਿਸ ਧਰਮ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹੋ?”

“ਕਿਸੇ 'ਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦਾ ਡਰਦਾ ਮਾਰਿਆ ਹੀ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਝੁਕਦਾ ਫਿਰਦੈ” - ਕਾਮਰੇਡ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਰੋਣਕ ਜਿਹੀ ਦਿਸੀ।

“ਫੇਰ ਲੋਕ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ...?” - ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਧਰਮ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰਾ ਧਰਮ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਹੈ...”

“ਚਾਚਾ ਜੀ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ” - ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

ਲੋਕ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਇਆਂ ਨਾਲ

ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਉਸਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਹੋਸੀਅਤ ਹੈ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਬੇਸਹਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਛੱਤ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਗਰੀਬ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਬੁਹਿਉਂ ਉਠਾਉਣ 'ਚ ਮੱਦਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਇਸ ਧਰਮ ਨਾਲੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਤੂੰ ਦੇਖ ਲੈ ਸ਼ੇਰਾ। ਆਖਦੇ ਕਾਮਰੇਡ ਦੀ ਛਾਤੀ ਚੌੜੀ ਹੋ ਗਈ।

“ਵਾਹ ਚਾਚਾ ਜੀ... ਵਾਹ” - ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।

“ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਭ ਨੂੰ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਹੋਰ ਲੋਕ ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ 'ਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਸਾਡੀ ਨਾ ਸਮਝੀ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਸੁੰਘੜ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਧਰਮ ਐਸਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆ... ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ” - ਆਖਦਾ ਕਾਮਰੇਡ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਚਾਚਾ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਲੋਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਮਰੇਡ ਕਿਉਂ ਆਖਦੇ ਹਨ? ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਚ ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ...”

“ਪੁੱਤ, ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਆ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਬੱਸ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਮਰੇਡ ਆਖਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵੀ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਲੋਕ ਰੱਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਡਰਦੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦਾ ਰੱਬ ਸਾਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ। ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਇਹੀ ਰੱਬ ਆ” - ਕਾਮਰੇਡ ਬੋਲਿਆ।

“ਸੱਚ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਚਾਚਾ ਜੀ -”

“ਪੁੱਤ, ਅੱਜ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਰੀ ਸੋਚ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਆ। ਅੱਜ ਜੇ ਮੈਂ ਮਰ ਵੀ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਾਂਗਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਮਰੇਡ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿ ਪੁੱਤ... ਬੱਸ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ, ਚਾਹੇ ਲੋਕ ਕਾਮਰੇਡ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਹਿਣ” ਆਖ ਕਾਮਰੇਡ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਉਹ ਤੁਰਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਫਖਰ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਾਮਰੇਡ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤਦ ਤੱਕ ਬੰਦ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਉਹਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਕੋਰੋਟਾਣਾ

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ
ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ “ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ” ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਏਰੀਏ ਤੋਂ...

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ

ਟੋਰਾਂਟੋ (ਬਰੈਂਪਟਨ, ਮਿਸਿਸਾਗਾ, ਇਟੋਬੀਕੋ) ਏਰੀਏ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਟਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਜਨੈਸ ਦੇ ਸਕਣ।

ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ/ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਬਣਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਐਡੀਟਰ ਕੈਨੇਡਾ ਐਡੀਸ਼ਨ/ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਂਗਰਾ
Cell: 647.960.0200 E-mail: editor_canada@mehakwatandilive.com

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਡਿਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਏਰੀਆ ਰਿਪੋਟਰਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਮੀਡੀਆ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਬਣਨ ਦਾ ਮੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਧੱਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲੈਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ 'ਮਹਿਕ ਵਤਨ ਦੀ ਲਾਈਵ'
Help Line: 9988 92 9988
E-Mail: chief_editor@mehakwatandilive.com

www.mehakwatandilive.com